

Till arbetspensionsanstalterna

**ANVISNING FÖR TILLÄMPANDET AV LAGEN OM PENSION FÖR VISSA KONSTNÄRER
OCH REDAKTÖRER I ARBETSFÖRHÅLLANDE**

Lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL) trädde i kraft 1.1.1986. Den gäller sådana arbetstagare, som inom de i lagen uppräknade yrkesgrupperna arbetar som anställda i arbetsförhållanden som är avsedda att pågå kortare tid än ett år och i vars arbete den skapande eller konstnärliga andelen är av avgörande betydelse.

Lagen omfattar inte dem som arbetar som självständiga företagare och inte heller dem som faller under lagen om sjömanspensioner. Däremot tillämpas lagen även på arbete som utförs i arbetsförhållanden inom den offentliga sektorn. Lagen gäller dock inte dem som är anställda i tjänsteförhållande.

I detta cirkulär ges anvisningar om KoPL:s tillämpningsområde. Ett särskilt cirkulär kommer att ges ut om bestämmande och uträkning av KoPL-pensionen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGOR

INNEHÅLL

	Sida
LAGEN OM PENSION FÖR VISSA KONSTNÄRER OCH REDAKTÖRER I ARBETSFÖRHÅLLANDE (KOPL)	
1.	TILLÄMPNINGSSOMRÅDE 1
1.1.	Allmänna förutsättningar 1
1.1.1	Skapande konstnärligt arbete eller fram- ställningssätt 2
1.1.2	Ett arbetsförhållandes odelbarhet 3
1.1.3	Ingen åldersgräns i KOPL 3
1.1.4	Arbete inom de offentliga sektorn 3
1.2.	Grupper utanför KOPL:s tillämpningsområde 4
1.2.1	Arbete på fartyg 4
1.2.2	Undervisningsarbete 5
1.3.	Ett arbetsförhållandes bestånd 5
1.4.	Försäkran av utlänningar 6
1.4.1	Ingen socialtrygghetskonvention 6
1.4.2	Gällande socialtrygghetskonventioner 6
1.4.3	Arbetsförhållande eller företagarkerksamhet 7
2.	TILLÄMPNINGEN AV KOPL INOM DE OLIKA YRKES- GRUPPERNA 7
2.1.	Musiker 7
2.1.1	Definition 7
2.1.2	Platsen för framförandet utan betydelse .. 8
2.1.3	Musikkomponering och -arrangering samt notskrivning 8
2.1.4	Biträdande arbetstagare 8
2.1.5	Försäkran 9
2.2.	Skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller regissör, dramaturg, koreo- graf, dräktplanerare eller scenograf 9
2.2.1	Definition 9
2.2.2	Biträdande arbetstagare 10
2.2.3	Sommarevenemang och andra säsongartade begivenheter 10
2.2.4	Försäkran 11
2.3.	Redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller fram- ställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande 11
2.3.1	Definition 11
2.3.2	Försäkran 12
2.4.	Redaktör för radio- eller televisions- program eller anmälare eller konstnärlig medhjälpare 13
2.4.1	Definition 13
2.4.2	Försäkran 13

2.5.	Översättare, tolk eller guide	14
2.5.1	Definition	14
2.5.2	Försäkran	14
2.6.	Fotograf, klippare eller konstnärlig med- arbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film	15
2.6.1	Definition	15
2.6.2	Försäkran	16
2.6.3	Teknisk personal	16
3.	IKRAFTTRÄDANDE	16
4.	VERKSTÄLLET AV KOPL	16
4.1.	Betalning av KoPL-premie	17
4.2.	Den lön som utgör grund för KoPL-premien.	17

LAGEN OM PENSION FÖR VISSA KONSTNÄRER OCH REDAKTÖRER I ARBETSFÖRHÅLLANDE (KoPL)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande trädde i kraft den 1 januari 1986 och gäller endast i arbetsförhållanden anställda personer med sådana arbetsuppgifter som uppräknas i lagen. Denna speciallag gäller endast arbetsförhållanden som är avsedda att pågå kortare tid än ett år och i vilka det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse. Den nya grupp som detta pensionsskydd kommer att omfatta består av personer som tidigare helt eller delvis stannat utanför arbetspensionslagarna.

KoPL påverkar inte gränsdragningen mellan företagare och arbetstagare, utan den som förvärvsarbetar som företagare skall även i fortsättningen för egen del teckna försäkring enligt FöPL. Lagen om pension för arbetstagare (APL), lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (KAPL), lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (KTAPL), lagen om statens pensioner (StPL) samt övriga pensionslagar för den offentliga sektorn tillämpas i fortsättningen såsom förut, dock med det undantaget att de arbetsförhållanden, som är avsedda att pågå kortare tid än ett år inom de i KoPL särskilt uppräknade yrkesgrupperna, skall försäkras enligt denna speciallag. KoPL gäller inte arbete som utförs i statligt tjänsteförhållande.

1.1. Allmänna förutsättningar

I 1 § KoPL uppräknas de yrkesgrupper som lagen omfattar. Förteckningen är uttömmande. Den som arbetar inom ett yrke som inte ingår i de i lagen uppräknade 1-6 yrkesgrupperna kan sålunda inte lyda under KoPL. Däremot måste det klart definieras, vilka de yrkesbeteckningar är som hör till de olika yrkesgrupperna. I lagen anges följande yrkesgrupper:

- 1) musiker
- 2) skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär, regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf,
- 3) redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande,
- 4) redaktör för radio- eller televisionsprogram eller anmälare eller konstnärlig medhjälpare,
- 5) översättare, tolk eller guide, eller
- 6) fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

Förteckningen innebär inte, att KoPL utan vidare skall tillämpas på alla dem som arbetar inom de nämnda yrkena. Lagen gäller endast och allenast dem som är anställda i ett arbetsförhållande och därtill förutsätts, att arbetsförhållandet är avsett att pågå kortare tid än ett år. På de arbetstagare som enligt sina arbetsavtal är anställda tillsvidare eller för mer än ett år tillämpas fortsättningsvis APL och övriga arbetspensionslagar, även pensionslagarna för den offentliga sektorn.

Vid tillämpningen av KoPL på de olika yrkesgrupperna är utgångspunkten den, att lagen tillämpas på arbete i enlighet med yrkesbeteckningen oberoende av arbets- eller verksamhetsbransch. Avgörande i dessa fall är likväl alltid det arbete som arbetstagaren faktiskt utför. Om yrkesbeteckningen inte motsvarar arbetstagarens arbete, kan en tillämpning av KoPL enbart på basis av yrkesbeteckningen inte komma i fråga.

Utgående från den punkt som gäller musiker omfattar lagen inte alla dem som deltar i frambringandet av musik, om de inte uttryckligen kan betraktas som musiker. Däremot har det ingen betydelse, var en musiker arbetar. I andra punkten anges en mängd yrken med anknytning till teaterframträdanden. Frågan om personer i dessa yrken skall omfattas av KoPL eller inte är likväl inte bunden enbart till teatern, utan på dem skall KoPL tillämpas även vid framträdanden av annan art.

Avvikande från den ovan anförda principen är lagen likväl för de arbetstagare som nämns i tredje och fjärde punkterna, - framställare av annat genom tryckningsförfarande framställt verk icke inbegripna, - skriven så, att lagens tillämpning i fråga om dessa yrkesgrupper begränsar sig till att omfatta endast tidnings-, tidskrifts-, radio- och televisionsbranscherna.

I förteckningen nämns i tredje punkten redaktionell medarbetare, i fjärde punkten konstnärlig medhjälpare och i sjätte punkten konstnärlig medarbetare. Detta innebär, att endast medarbetare och medhjälpare inom dessa yrkesgrupper kan höra till KoPL.

1.1.1 Skapande konstnärligt arbete eller framställningssätt

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är även, att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse vid arbetets utförande. Lagen gäller sålunda inte en

arbetstagare i vars arbete dessa särdrag inte kan konstateras. Inom de olika yrkesgrupperna uppfylls denna förutsättning på olika sätt.

Vid tillämpningen av KoPL skall utgångspunkten vara, att en arbetstagare som utför i 1 § KoPL angivet yrkesarbete (musiker, redaktör, översättare eller guide) skall anses fylla de för arbetet ställda kraven i fråga om konstnärlighet och framställningssätt.

Ett arbete kan ha nära anslutning till det arbete, som utförs av en sådan person som avses i någon av de i lagen nämnda yrkesgrupperna, men arbetet stannar det oaktat utanför lagen emedan inga krav har ställts på konstnärligheten och framställningssättet i arbetet. Detta gäller bl.a. tekniska medhjälpare.

En arbetstagare som inte hör till en i lagen nämnd yrkesgrupp omfattas inte av KoPL, inte ens fastän andelen konstnärlighet och framställningssätt i det utförda arbete skulle vara betydande.

1.1.2 Ett arbetsförhållandes odelbarhet

Ett arbetsavtal kan förutsätta ett flertal olikartade arbetsuppgifter, av vilka en del kan ingå i arbetsbeskrivningen för de i KoPL nämnda arbetstagarna och en annan del inte. Den princip som här skall iakttas är, att ett arbetsförhållande med tanke på pensionskyddet inte får uppdelas så, att endast en del av arbetet omfattas av KoPL. Det avgörande i dessa fall skall vara, vilken typ av arbete arbetsavtalet i huvudsak avser. Om arbetstagaren i enlighet med avtalet för det mesta utför i KoPL avsett arbete, skall arbetsförhållandet även i fråga om det övriga arbetet försäkras enligt KoPL. På motsvarande sätt hör arbetet i dess helhet till APL, StPL eller KTAPL, om det huvudsakligen inte är i KoPL avsett arbete.

1.1.3 Ingen åldersgräns i KoPL

I KoPL finns inga åldersgränser. Försäkringspremie skall sålunda betalas även för dem som uppnått pensionsåldern. Detta gäller även minderåriga förutsatt att det är fråga om ett arbetsförhållande.

1.1.4 Arbete inom de offentliga sektorn

Utöver anställda hos privata arbetsgivare gäller KoPL även anställda inom den offentliga sektorn, likväl inte den som har anställning som statstjänsteman.

1.2. Grupper utanför KoPL:s tillämpningsområde

I 1 § 2 mom. KoPL stadgas, att lagen inte gäller arbetsförhållande som nämns i lagen om sjömanspensioner (SjPL) och inte heller i FÖPL avsedd verksamhet. KoPL ändrar inte gränsdragningen mellan arbetsförhållande och företagaverksamhet, utan denna fråga avgörs enligt arbetsrättsliga normer.

1.2.1 Arbete på fartyg

SjPL omfattar personer som utför i sjömanslagen avsett arbete på finskt handelsfartyg i utrikesfart. Tillämpningen av lagen beror inte på var arbetstagaren har medborgarskap och inte heller på om skeppsredaren eller annan är arbetsgivare. På saken inverkar inte heller den omständigheten, om arbetsförhållandet gäller "sjömanstjänst" i ordets inskränkta betydelse eller annat på fartygt utfört arbete som lyder under sjömanslagen. Detta betyder, att pensionsskyddet för konstnärer som uppträder på passagerarfartyg eller bilfärjor skall anordnas enligt SjPL i Sjömanspensionskassan. Undantag härifrån utgör likväl tillfälliga framträdanden. Arbetstagare har inte ansetts vara anställd i sådant arbetsförhållande som avses i SjPL när framträdandet sker helt tillfälligt under en enda tur och retur resa. Ett arbetsförhållande som pågår under flera dagars kryssning lyder under SjPL. De arbetsförhållanden som stannar utanför SjPL skall försäkras enligt KoPL, om förutsättningarna därför uppfylls.

En utövande konstnär kan vid sitt framträdande på fartyg vara anställd i arbetsförhållande till en programbyrå. För en sådan arbetstagare anordnas pensionsskyddet i enlighet med APL eller KoPL även i fråga om det arbete som konstnären utför ombord på fartyget, ifall arbetet ombord på fartyget inte kan betraktas som konstnärens huvudsakliga arbete, varvid pensionsskyddet skall anordnas enligt SjPL (se punkt 1.4. Försäkrande av utlänningar)

Arbete på fartyg i inrikesfart hör till KAPL, om det inte är fråga om funktionärer (tjänstemän). Det arbete som en utövande konstnär utför på ett fartyg i inrikesfart omfattas dock av KoPL, om arbetet inte utförs i en anställning som är avsedd att fortgå längre än ett år. Med inrikesfart jämföras även trafik via Saima kanal mellan två inrikeshamnar. Däremot hör arbete exempelvis på en kryssning från Saimen till Viborg till SjPL.

1.2.2 Undervisningsarbete

Undervisningsarbete stannar utanför KoPL:s tillämpning. Som jämställt med undervisningsarbete betraktas även till exempel det arbete som ledaren av en teater- eller annan hobbyklubb utför, om det inte är fråga om egentligt regissörsarbete i syfte att åstadkomma en i offentligheten framförd teaterföreställning. Så omfattar KoPL exempelvis inte en som musiklärare verksam person i fråga om undervisningsarbetet, fastän samma person i ett annat arbetsförhållande är verksam i sin egenskap av i KoPL avsedd musiker. En situation, där arbetstagaren har såväl undervisningsarbete som KoPL-arbete i ett och samma arbetsförhållande, skall avgöras i enlighet med den i punkt 1.1.2. anförda principen.

1.3. Ett arbetsförhållandes bestånd

Enligt 2 § lagen om arbetsavtal kan arbetsavtal ingås för viss tid eller gälla tills vidare. Avtal skall anses ingånget för viss tid även då överenskommelse gjorts om visst arbete eller då tiden för arbetsförhållandets bestånd eljest framgår av avtalets syfte. Om ingenting avtalats om arbetsförhållandets längd och någon tidsbegränsning inte heller på annat sätt framgår, anses att avtal om arbetsförhållande har ingåtts tills vidare. Ifall det redan när avtal om arbetsförhållande ingås kan konstateras, att arbetet kommer att räcka endast en viss tid, anses det att avtalet inte ingåtts att gälla tills vidare. Detta innebär, att det inom de i KoPL avsedda yrkesgrupperna inte kan uppstå sådana situationer, vid vilka ett arbetsförhållande till följd av väntetider i de olika pensionslagarna helt skulle stanna utanför allt pensionsskydd, utan arbetet hör alltid till tillämpningskretsen för någon pensionslag.

Arbetsförhållande som är avsett att pågå över ett år eller tills vidare skall försäkras enligt APL. Om arbetsförhållandet sedan i praktiken blir kortvarigare än ett år överflyttas inte arbetsförhållandet till KoPL.

Ett arbetsförhållande som försäkrats enligt KoPL kan pågå längre tid än ett år. I sådant fall tillämpas fortsättningsvis KoPL om inte ett nytt arbetsavtal eller den omständigheten att arbetsförhållandet faktiskt fortsätter tills vidare förutsätter att försäkring tecknas enligt APL. Retroaktivt kan dock inte arbetsförhållandet ens genom ett nytt arbetsavtal överflyttas från en lag till en annan.

Vid avtal om ett arbete borde det samtidigt utredas, om den som tar emot arbetet utför detta som anställd i arbetsförhållande eller som självständig företagare. Härvid skall vikt även fästas vid, för hur lång tid det avses att arbetsförhållandet skall pågå. När avtal ingås borde det även ses till, att det varom avtalats och den faktiska verksamheten till sitt innehåll motsvarar varandra.

1.4. Försäkran av utlänningar

Utlänning som arbetar i Finland i ett arbetsförhållande i ett sådant arbete som hör till tillämpningskretsen för KoPL skall med vissa undantag försäkras enligt KoPL. Även arbete på fartyg som för Finlands flagga anses vara utfört i Finland. Sådant arbete hör i första hand till SjöPL.

Utlänningar har i fråga om försäkran samma ställning som finska medborgare, om annat inte framgår av en socialtrygghetskonvention.

1.4.1 Ingen socialtrygghetskonvention

När en utlänning hör hemma i ett land, med vilket Finland inte har något avtal om social trygghet, skall denna utlänning i princip försäkras i enlighet med pensionslagarna i Finland.

1.4.2 Gällande socialtrygghetskonventioner

När en arbetstagare kommer från ett land, med vilket Finland har en socialtrygghetskonvention, och arbetstagaren skall betraktas som en i konventionen avsedd utsänd arbetstagare, omfattas han även i fråga om sitt arbete i Finland av pensionsskyddet i utsändarlandet och skall inte försäkras enligt pensionslagstiftningen i Finland. Arbetstagaren skall då förete i socialtrygghetskonventionen angivet intyg, som visar att han är utsänd arbetstagare och som utfärdats av behörigt försäkringsorgan i utsändarlandet. Om arbetstagaren ingår arbetsavtal med finländsk arbetsgivare, är han i detta arbete inte en sådan utsänd arbetstagare som socialtrygghetskonventionen avser och på honom skall då tillämpas KoPL om förutsättningarna i övrigt uppfylls. Beträffande innehållet i gällande socialtrygghetskonventioner och om de praktiska åtgärderna ger sektionen för utländska pensionsärenden vid Pensionsskyddscentralen närmare upplysningar.

Finland har ingått överenskommelser om social trygghet med de nordiska länderna, med Förbundsrepubliken Tysk-

land samt med Förenade Konungariket Storbritannien och Nord- Irland. Avsikten är att överenskommelserna med Spanien, Österrike och Schweiz skall träda i kraft under år 1986.

1.4.3 Arbetsförhållande eller företagarkerksamhet

En person kan förvärvsarbeta utan att vara anställd i arbetsförhållande enligt utländsk lagstiftning eller rättspraxis. Det förvärvsarbete en utlänning utför i Finland skall bedömas i enlighet med Finlands lag. Gränsdragningen mellan arbetsförhållande och företagarkerksamhet sker i enlighet med samma principer som tillämpas på finländska medborgare i motsvarande förvärvsarbete.

2. TILLÄMPNINGEN AV KOPL INOM DE OLIKA YRKESGRUPPERNA

Arbete i enlighet med de arbetsbeteckningar som ingår i KoPL-yrkesgrupperna kan endast under vissa förutsättningar försäkras enligt KoPL. Vid fastställandet av lagens tillämpningsområde skall först utslutas allt det arbete en person utför i enlighet med en viss arbetsbeteckning som självständig företagare (uppdragstagare). Efter denna utslutning kan endast de arbetsförhållanden som är avsedda att pågå kortare tid än ett år försäkras enligt KoPL.

I tolkningsbara fall kan Pensionsskyddscentralen (adress: Semaforbron 7, 00520 HELSINGFORS, PB 11, 00521 HELSINGFORS, tel. (90) 1511) ge utlåtande om tillämpandet av pensionslagarna eller på ansökan av behörig avgöra ett tillämpningsärende genom ett med besvärсанvisning försett beslut. Behörig att anhålla om utlåtande eller ansöka om beslut är den som utför arbetet, och den som låter utföra arbetet samt pensionsanstalt.

2.1. Musiker

2.1.1 Definition

Med musiker avses en person som spelar något instrument (spelman) eller som sjunger (sångare). Som musikerarbete betraktas även musikarrangörsarbete. Såsom musikframförande räknas framförande av såväl lätt som andlig och klassisk musik. Sångare är både en operasångare och en solist i en dansorkester. Även en körmedlem är i detta avseende musiker. Även sång i bakgrundskör kan inräknas i lagens tillämpningskrets. Utöver spelman och sångare betraktas även orkesterdirigent, kapellmästare och dirigent som musiker.

2.1.2 Platsen för framförandet utan betydelse

Som musikerarbete räknas bl.a. framförande av musik eller sång på teatrar, konserter, restauranger, nöjes-tillställningar, kvällsunderhållningar, möten, sommar-sammankomster och privata tillställningar. Som fram-förande betraktas även framförande i radio- och televisionsprogram, musik och sång vid skivin-spelningar samt framförande av musik vid ljud-inspelningar för film och reklambilder.

2.1.3 Musikkomponering och -arrangering samt notskrivning

Kompositions- och arrangemangsarvode är i allmänhet inte lön för i arbetsförhållande utfört arbete utan ersättning till en person som utfört arbetet i egen-skap av självständig företagare. I de fall då kompo-nering eller arrangering av musik sker i sådan direkt anslutning till ett KoPL-arbetsförhållande, att arbetet i dess helhet kan anses ha utförts i ett arbetsförhållande, skall även kompositions- och arran-gemangsarbetet inräknas i musikerns KoPL-arbete. Detta skall iakttas, när en och samma person kompo-nerar musiken, skriver texten och framför resultatet och de enskilda arbetsuppgifterna inte kan skiljas från varandra. Arbetet skall i dessa fall bedömas som en helhet och försäkras enligt KoPL. När en person enbart komponerar eller arrangerar, arbetar han som självständig företagare och lyder då under FÖPL. Enbart notskrivning stannar utanför KoPL. Annorlunda ställer sig saken om notskrivningen ansluter sig som en del till ett i KoPL-arbetsförhållande utfört arbete.

2.1.4 Biträdande arbetstagare

Vid musikframföranden och musikinspelningar arbetar i bakgrunden främst i tekniska arbeten personer som har till uppgift att sköta det tekniska genomförandet. Detta arbete kan även utföras före det egentliga fram-förandet. I fråga om dessa personer kan följande allmänna anvisningar tillämpas. Som musiker betraktas inte ljudtekniker eller arbetstagare, som medan ett för allmänheten avsett musikframförande pågår reglerar och ändrar ljudet, belysningen samt andra sceneffekter och scendekoren vid framförandet, och inte heller de arbetstagare (fi:roudarit), som har till uppgift att transportera, ställa upp och ta ned de spelinstrument, scendekorationer och ljudförstärkare som behövs vid själva framförandet.

2.1.5 Försäkrande

Musiker arbetar i allmänhet som anställda. Om en musiker själv överenskommer direkt med arrangören för den sammankomst där musikern skall framträda, är det arrangörens skyldighet att betala försäkringspremie. I de fall då en programbyrå avtalar om framträdandet för musikerns räkning, fungerar programbyrån som musikerns arbetsgivare, på vilken det då ankommer att betala försäkringspremien.

Musikerna kan också som ett arbetslag åta sig att uppträda gemensamt. Arbetslaget representeras gentemot arbetsgivaren (sammankomstens arrangör) av den medlem i arbetslaget som valts till detta uppdrag, t.ex. orkesterledaren. Härvid uppstår ett arbetsförhållande mellan varje medlem i arbetslaget och arbetsgivaren. Även en kör kan uppträda som ett arbetslag. Om ersättning för körens framträdande betalas exempelvis till en förening och de enskilda körmedlemmarna inte får något arvode, är det inte fråga om KoPL-lön för vilken försäkringspremie behöver betalas.

En musiker kan även arbeta som självständig företagare, om han för denna sin verksamhet har ett eget företag som ingår avtal om hans framträdanden. Gränsdragningen mellan arbetsförhållande och företagareverksamhet i fråga om relationen mellan en musiker och hans företag avgörs i enlighet med 2 § 6 mom. APL. Musikerns företag skall sköta om betalningen av KoPL-premierna för de vid företaget anställda musikerna.

2.2. Skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf

Inte heller det arbete som denna yrkesgrupp utför är begränsat enbart till teater, utan arbetet kan utföras även vid andra slag av framträdanden. En tillämpning av KoPL kan alltid vara aktuell när arbetet utförs i ett arbetsförhållande som pågår kortare tid än ett år.

2.2.1. Definition

Med skådespelare avses en person som uppträder i en roll eller som vid ett framträdande har en sådan del- eller medhjälparuppgift med en så tillräcklig teatermässig eller konstnärlig insats att denna person inte kan betraktas som en i punkt 2.2.2. avsedd biträdande person. En skådespelare kan uppträda bl.a. på teater, i radio, i television, i reklambilder, i filminspelningar, på mässor och på utställningar samt vid olika slag av nöjestillställningar, kvällsunderhållningar och möten.

Som dansör betraktas en person som antingen ensam eller tillsammans med andra uppträder i balett, på teater eller vid andra framträdanden huvudsakligen genom att dansa.

Regissörer, dramaturger, koreografer, dräktplanerare och scenografer är personer som deltar i förberedelsen och genomförandet av konstnärliga framträdanden. Med scenograf avses även ljud- och belysningsplanerare.

Såsom hörande till denna grupp utövande konstnärer betraktas bl.a. trollkonstnär (illusionist), akrobat, imitator, jonglör, komiker, mannekäng, fotomodell, konferenciär (speaker/programvärd) och diskjockey. Om den egentliga uppträdande personen har en medhjälpare, vars arbetsandel i den skapande konstnärliga verksamheten är av avgörande betydelse, kan även medhjälparen vara en i denna punkt avsedd person, t.ex. en trollkonstnärs medhjälpare.

Vid teater- och operaföreställningar samt vid filminspelningar deltar utöver de egentliga uppträdande rollinnehavarna även andra medverkande speciellt i masscener. KoPL gäller inte dessa personer om de inte har någon egentlig roll vid föreställningen och de inte heller har en sådan teatermässig eller konstnärlig del- eller medhjälpuppgift som kan anses vara väsentlig. Enbart medverkan eller en obetydlig spelmässig andel än inte tillräcklig.

2.2.2 Biträdande arbetstagare

Yrkesbenämningarna för de biträdande personer som deltar i förberedelserna av olika slag av föreställningar är noggrant angivna i lagen, vilket betyder att de som inte finns med i förteckningen, såsom scenarbetare, dräktsömmare, påklädare, frisörer och maskerare, stannar utanför KoPL oberoende av den konstnärliga och teatermässiga andelen i arbetet. Detta gäller även dem som sköter belysning och ljudeffekter samt övriga teknisk personal. Så stannar exempelvis de tekniska och biträdande arbetstagarna vid cirkus och nöjesparker utanför KoPL.

2.2.3 Sommarevenemang och andra säsongartade begivenheter

Skådespelare, dansörer, regissörer, dramaturger, koreografer, dräktplanerare och scenografer som anställs exempelvis vid sommarteatrar, i nöjesparker med säsongverksamhet och för olika slag av musikaliska och andra begivenheter omfattas i allmänhet av KoPL så länge arbetsförhållandet pågår.

2.2.4 Försäkran

Skådespelare, dansörer och regissörer arbetar huvudsakligen såsom anställda i arbetsförhållande. När det är fråga om en teater som fungerar med amatörkrafter bestäms skyldigheten att betala KoPL-premie på samma sätt som för en amatörkör, dvs. om de enskilda körmedlemmarna inte får något arvode behöver KoPL-premie inte betalas.

2.3. Redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande

KoPL gäller såväl tidnings- och tidskriftsbranschen som i fråga om framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande även andra branscher, såsom boktryckeribranschen, inom den grafiska industrin.

Vid tillämpningen av KoPL anses utöver utgivning av egentliga dagstidningar även framställande av tidningsartade tryckskrifter med glesare utgivning än för dagstidningar, exempelvis olika lokaltidningar, höra till tidnings- och tidskriftsbranschen. Även gratis utdelade tidningar och personaltidningar hänförs till denna bransch. Till gruppen tidskrifter räknas även specialtidskrifter, kundtidningar och andra för allmänheten avsedda tidningar. Hit räknas även olika slag av smågruppstidningar, som i sin utgivning och marknadsföring riktar sig till avgränsade intressegrupper. Som sådana kan nämnas facktidskrifter, konst- och vetenskapstidskrifter, opinions-tidningar, religiösa tidskrifter, affärstidningar, medlems-, organisations- och hobbytidningar samt officiella tidningar.

2.3.1 Definition

Med tidnings- och tidskriftredaktör avses en person, som såsom anställd författar artiklar o.dyl. av olika slag för en tidning eller tidskrift. Förutom de som hör till en tidnings egentliga redaktörskår kan även andra artikelförfattare, litteraturkritiker, kulturskribenter och -kritiker samt korrespondenter anses vara redaktörer. Redaktionella medarbetare vid tidningar och tidskrifter är bl.a. ombrytare, illustratörer och konstnärer som omhänderhar utstyrelsen (lay-outen) på en tryckskrift. Dessa är just de personer, av vilka det förutsätts en konstnärlig insats i arbetet och vilka till exempel inom boktryckeribranschen räknas med i denna yrkesgrupp såsom

framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande. Den som är tidningsfotograf hör till yrkesgruppen fotografer i punkt 2.6. När det avgörs om en tidningsfotograf, som inte har egen firma eller eget bolag, är anställd i ett arbetsförhållande eller inte kan i allmänhet samma principer tillämpas som i fråga om redaktörer/journalister och redaktionella medarbetare.

Framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande är bl.a. de grafiker, ombrytare och illustratörer som deltar i framställandet av böcker, broschyrer, reklamer, affischer o.dyl.

2.3.2 Försäkran

Enligt stadgad rättspraxis har de som inte är fast anställda vid en tidning i allmänhet ansetts vara företagare när pensionslagarna har tillämpats. Likväl har i vissa situationer, då arbetet har varit regelbundet och ofta återkommande samt utförts för en och samma uppdragsgivare, rättspraxis stannat för att ett arbetsförhållande är för handen.

När det utreds om ett arbetsförhållande föreligger eller inte, skall avseende fästas vid bl.a. avtalsparternas avsikt, löneutbetalningssättet, friheten och begränsningarna i att samtidigt arbeta för andra tidningar samt den arbetsledning och övervakning som tidningshuset utövar.

De som arbetar på en redaktion är i allmänhet fast anställda och således redaktörer. De får en regelbunden månadslön och omfattas i allmänhet av APL. Försäkring enligt KoPL skall ordnas främst för vikarier och sommarredaktörer.

En journalist kan medverka i en tidning även som medarbetare och utföra sitt skrivarbete hemma med egna arbetsredskap och får sedan artikelarvode för varje inlämnat alster. En medarbetare kan ha flera uppdragsgivare. Han kan även medarbeta regelbundet för en eller flera tidningar för samma utgivare och kallas då ofta fast medarbetare. I rättspraxis har inte speciell vikt fästs vid hur långvarigt eller kontinuerligt ett avtalsförhållande är. Om arvode betalas särskilt för varje artikel som journalisten levererat anses journalisten i allmänhet arbeta som självständig företagare/uppdragstagare.

Speciellt för de redaktionella medarbetarna, för grafiker, ombrytare, illustratörer och konstnärer,

måste deras arbetsrättsliga ställning avgöras från fall till fall. Tidavlöning och arbete i de redaktionella lokaliteterna tyder på ett arbetsförhållande.

Den vid ett tidnings- eller bokförlag anställda tekniska personalen omfattas inte av KoPL.

2.4. Redaktör för radio- eller televisionsprogram eller anmälare eller konstnärlig medhjälpare

Beträffande denna yrkesgrupp har lagen avfattats så, att tillämpningen av lagen begränsar sig till att omfatta endast arbetstagare vid radio och television.

2.4.1 Definition

Radio- och televisionsledare är personer som deltar i produktionen av radio- och televisionsprogram och som inte är tekniska arbetstagare. Radio- och televisionsanmälare är en speciell grupp av uppträdande arbetstagare, vars arbete likväl inte är egentligt redaktörsarbete. De konstnärliga medhjälparna (t.ex. grafiker) deltar i genomförandet av och förberedelserna till ett program.

2.4.2 Försäkran

De redaktörer och anmälare som KoPL omfattar har i allmänhet ingen regelbunden dygns- eller veckoarbets-tid. Lönen utbetalas oftast för varje enskilt arbete och arbetstiden bestäms i enlighet med det aktuella arbetet. Till lagens tillämpningskrets hör även de som arbetar mot tidlön enligt ett tidsbegränsat, kortare än ett år gällande arbetsavtal, dvs. de så kallade sommarredaktörerna.

Radio- och televisionsledarnas arbete består i att producera aktualitets-, lokal- och sakprogram, nyhetsrapporter, rubricerade program, musik- oa. underhållningsprogram, referat och reportagen (om idrott och om t.ex. jubileumsfestligheter o.dyl.), intervjuer och serieprogram. Radio- och televisionskorrespondenterna är även de sådana redaktörer som här avses och som kan lyda under KoPL. Förutsättningen för detta är i samtliga fall att dessa personer arbetar som anställda i arbetsförhållande.

Såsom i KoPL avsett arbete betraktas i allmänhet inte i radio eller television framförda föredrag, översikter, skådespel, presentation av musikverk eller böcker, diskussionsinledningar, sakkunnigyttranden eller -anföranden och inte heller intervjuer, emedan

den insats av skapande konstnärlighet eller framställningssätt som lagen avser saknas i arbete av detta slag. Den redaktör som ansvarar för ett här nämnt program kan dock höra till KoPL:s tillämpningskrets.

2.5. Översättare, tolk eller guide

2.5.1 Definition

Med översättare avses en person som översätter bl.a. handlingar, bruksanvisningar, filmtext och andra ljudband samt annat skriftligt eller på annat sätt lagrat material från ett språk till ett annat.

Med tolk avses en person som arbetar i tolkuppdrag t.ex. vid internationella konferenser, möten och förhandlingar, vid tvåparts sammanträffanden eller vid skötande av ärenden hos olika myndigheter. Även den som tolkar teckenspråk hör till denna grupp.

Som guide betraktas t.ex. reseguide, museiguide eller motsvarande guide.

2.5.2 Försäkran

Översättare som arbetar hemma med egna arbetsredskap och debiterar sin uppdragsgivare för den färdiga översättningen, arbetar som självständig företagare/uppdragstagare och hör inte till KoPL. Kännetecknande för dessa översättare är, att de arbetar för flera uppdragsgivare utan att ha dess vidare anknytning till någon av uppdragsgivarna. Översättande av skönlitteratur kan till stora delar jämföras med en författares arbete. I rättspraxis har översättare av skönlitteratur (t.ex. till finska) som arbetar hemma med användning av egna arbetsredskap och som debiterar uppdragsgivaren för den färdiga översättningen genomgående ansetts vara företagare och sålunda skyldiga att för egen räkning teckna FÖPL-försäkring. Däremot kan översättare av saktext, bl.a. anvisningar av alla slag samt skriftliga handlingar (s.k. teknisk översättning) många gånger ha en så fast anknytning till uppdragsgivaren att det kan vara fråga om ett arbetsförhållande.

Översättare som översätter för radio och television är anställda i arbetsförhållande, om de utöver själva översättningsarbetet även "kör ut texten", medarbetar i direkta reportagen eller redigerar och mixar ljudsättningen av reportagetexten eller "tajmar" reportagetexten på avtalsenligt sätt. Om en översättare

tar emot sitt arbete genom en översättningsbyrås förmedling, ansvarar byrån för arbetet och betalar även lön för arbetet. Översättaren är då anställd i arbetsförhållande vid översättningsbyrån. Byrån är skyldig att betala KoPL-premier för översättningsarvodena om översättaren inte är fast anställd vid byrån i ett fortlöpande arbetsförhållande. För arvodena skall KoPL-premie betalas fastän ingen förskottsinnehållning skulle verkställas på de arvoden som betalas t.ex. åt en översättare som har sin egen förskottsdebetsedel.

Arbetsgivare för tolkar kan vara bl.a. staten, kommuner, samfund, privata företag och privatpersoner. Tolkarna arbetar i allmänhet som anställda i arbetsförhållande.

Att ge språklektioner är undervisningsarbete och stannar sålunda utanför KoPL.

Guiderna arbetar i rätt olikartade uppdrag. Guidningen skall vara av det slag som i allmänhet avses med guide-arbete. Guiderna är i allmänhet anställda i arbetsförhållande.

En reseledare kan under en resa även sköta guideuppgifterna på resan. Detta inträffar i de fall då ingen egentlig guide anlitas för guideuppgifterna på resan. På reseledaren tillämpas KoPL när guidningsarbetet kan anses utgöra den huvudsakliga arbetsuppgiften.

2.6. Fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film

2.6.1 Definition

Med fotograf avses en person som producerar bildmaterial med hjälp av sedvanlig fotograferingsutrustning

Vid framställning av film skall till denna yrkesgrupp utöver fotografer och klippare anses höra även de konstnärliga medarbetarna, till vilka bl.a. ljudtekniker och belysningsplanerare räknas. När det avgörs om en person skall betraktas som konstnärlig medarbetare, skall avseende fästas speciellt vid den skapande konstnärliga andelen i medarbetarens arbete.

Som fotografering i den mening som avses i KoPL betraktas inte röntgen-, värme- eller reprofotografering, inte heller olika slag av fotokopiering eller mikrofilmning.

Film kan framställas med olika tekniker. Med filmfotograf och filmklippare avses även dem som använder videoteknik för motsvarande arbete. Filmfotografer och filmklippare hör till denna yrkesgrupp oberoende av om de framställer reklam-, undervisnings- eller konstfilm eller annan film.

2.6.2 Försäkran

Fotograf eller filmfotograf som arbetar för egen firma eller eget bolag arbetar i allmänhet som företagare. Frågan om, hur relationen mellan den som utför arbetet och det egna företaget denna person innehar skall bestämmas, avgörs på det sätt som anförts i punkt 2.1.5 beträffande musiker. Fotografer, klippare och konstnärliga medarbetare som är anställda i arbetsförhållande hos en annan kan omfattas av KoPL.

2.6.3 Teknisk personal

Den tekniska personal som deltar i framställandet av fotografi och film hör inte till KoPL, emedan den skapande konstnärliga andelen i denna personals arbete inte är av avgörande betydelse. De arbeten som bl.a. scriptor och assistenter av olika slag utför är, lika litet som de arbeten de i punkt 2.2.2 nämnda biträddande arbetstagarna utför, inte arbete som utförs av de konstnärliga medhjälpare lagen avser.

3. IKRAFTTRÄDANDE

KoPL tillämpas från och med ikraftträdelsedagen 1.1.1986 och har ingen retroaktiv verkan.

Arbetsförhållande som börjat 1.12.1985 eller därförinnan hör till APL eller till någon av den offentliga sektorns pensionslagar och fortsätter att göra det vad beträffar pensionsskyddet även efter det KoPL trätt i kraft.

Arbetsförhållande som är avsett att pågå kortare tid än ett år och som börjat efter 1.12.1985 skall försäkras i enlighet med KoPL från 1.1.1986, varvid försäkringspremier inte på grundval av någon pensionslag som helst betalas för arbetsförhållandet för tiden före 1.1.1986.

4. VERKSTÄLLANDET AV KOPL

Varje person och samfund som låter utföra i KoPL avsett arbete skall för arbetstagarens lön eller arvode betala försäkringspremie till Pensionskassan

för utövande konstnärer. Kassans uppgifter omhändertas av LEL Arbetspensionskassan (adr. Löneboställsporten 1, 00240 HELSINGFORS, tel. (90) 15061).

4.1. Betalning av KoPL-premie

Arbetsgivare är skyldig att betala försäkringspremie för allt arbete som omfattas av KoPL. Försäkringspremie för de löner och arvoden som erlagts under en kalendermånad skall betalas in senast den 20:nde dagen i därpåföljande månad. På försenad premie skall dröjsmålsränta betalas. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer försäkringspremien, som år 1986 är 7,3 % för dem som är yngre än 24 år och 12,6 % för dem som år 1986 fyller 24 år eller är äldre. LEL Arbetspensionskassan ger råd i fråga om redovisning av premien. Blanketter för ändamålet finns på banker och postkontor.

KoPL-premien skall betalas särskilt för varje enskild arbetstagare och kan exempelvis inte betalas uträknad på hela det totalbelopp som utges till en grupp bestående av flera personer.

4.2. Den lön som utgör grund för KoPL-premien

Lönen bestäms i tillämpliga delar på det sätt som stadgas i APL. Den pensionsgrundande förvärvsinkomsten bestäms enligt samma grunder som vid innehållning av förskottsskatt. Utgångspunkten är härvid den bruttolön som avses i 4 § lagen om förskottsuppbörd. I detta lagrum stadgas att "med lön avses varje slag av lön, arvode, tantien samt annan förmån och ersättning, som erlägges för tjänst eller befattning, så ock för arbete, uppdrag eller tjänst, som mot ersättning utföres för arbets- eller uppdragsgivares räkning. Är den, som utför arbetet eller uppdraget, i denna sin verksamhet en självständig företagare, betraktas den därför erlagda ersättningen icke som lön. Till lönen hänföres även bostad, kost och andra naturaförmåner, vilka beräknas i penningar enligt grunder, som skattestyrelsen fastställer."

Utanför KoPL-lönen stannar alla de till en arbetstagare utbetalda ersättningar som inte utgör ersättning för i arbetsförhållande utfört arbete. Upphovsrättsarvoden och reprisarvoden är sålunda inte KoPL-lön. Denna ståndpunkt har även försäkringsdomstolen intagit i fråga om arvoden för reprisar som televisionen och radion erlägger. Likaså stannar ersättningar för kostnader utanför lönebegreppet.

De arvoden som utges exempelvis till skådespelare och andra konstnärer för deras medverkan i reklamer skall betraktas som KoPL-lön i sin helhet, om annat inte framgår av avtal eller andra grunder. I det arvode som erlagts till en konstnär kan ingå även annat än enbart KoPL-lön, t.ex. ersättning för att konstnären under en viss tidsrymd inte uppträder i annan reklam. KoPL-premie betalas endast för den del i arvodet som kan anses vara lön.

Förskottsinnehållning skall i en del fall verkställas oberoende av om det erlagda beloppet betraktas om lön eller inte. Förskottsinnehållning i en konstnärs lön innebär sålunda inte utan vidare att det här är fråga om en i KoPL avsedd lön. Om arvode erlagts åt en självständig företagare kan arvodet självfallet inte heller anses vara KoPL-lön.

Utländsk konstnär som tillfälligt uppträder i Finland är begränsat skattskyldig i Finland. En sådan konstnär beskattas i enlighet med källskattelagen för den i Finland erhållna löneinkomsten. Även för detta slag av inkomster skall KoPL-premier betalas om annat inte följer av en eventuell socialtrygghetskonvention.

Nr 662

L a g**om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande**

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Denna lag tillämpas på arbetsförhållande i vilket arbetstagaren är verksam

- 1) som musiker;
- 2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf;
- 3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande;
- 4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare;
- 5) som översättare, tolk eller guide; eller
- 6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse i det arbetsförhållande som avses i 1 mom. och att arbetsförhållandet avses fortgå en kortare tid än ett år.

Denna lag gäller inte arbetsförhållande som nämns i lagen om sjömanspensioner (72/56), ej heller verksamhet som omfattas av lagen om pension för företagare (468/69).

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionskyddscentralen på ansökan av den som låtit

utföra eller som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

2 §

För arbetstagare som berörs av denna lag skall arbetsgivaren i enlighet med den bekosta pensionsskydd för ålderdom, invaliditet och arbetslöshet samt för de anhöriga till en sådan arbetstagare familjepensionsskydd.

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer. Villkoren och grunderna för pensionsskyddet fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på ansökan.

Reglemente för pensionskassan för utövande konstnärer utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna på området. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionskyddscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

3 §

Förutsättningarna för erhållande av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension samt familjepension ävensom pensionens storlek bestäms, om inte annat följer av denna lag, enligt stadgande-

na i lagen om pension för arbetstagare (395/61). Arbetstagare har dock rätt att erhålla ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §.

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av förvärsarbete som avses i denna lag uppgår till minst 540 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts.

4 §

Såsom till pension berättigande tid räknas varje kalenderår för vilket arbetstagaren uppburit sådan inkomst som enligt 3 § 2 mom. berättigar till pension, dock med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 6 § 1 och 3—5 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Vid uträknandet av invalidpensionens belopp beaktas som till pension berättigande tid även tiden från det år då invaliditeten inträtt till utgången av månaden före den månad då invaliditeten inträtt, om arbetstagarens förvärsinkomst beräknad per kalendermånad uppgår till minst 45 mark per månad. Vid uträknandet av den tid som återstår till pensionsåldern beaktas även hela kalendermånader fram till pensionsåldern under det år då pensionsåldern uppnås.

5 §

Beloppet av pension enligt denna lag uträknas per kalenderår för den till pension berättigande tid som fastställts i enlighet med 4 § ovan, på den i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsförtjänst som arbetstagaren haft under ifrågavarande år, och som legat till grund för de försäkringspremier som erlagts enligt denna lag.

Vid fastställande av invalidpension bestäms den lön som utgör grund för pension för den återstående tiden från det invaliditeten inträtt till det pensionsåldern uppnås, med tillämpning av stadgandena i 7 § lagen om pension för arbetstagare, på basis av den i 3 § 2 mom. angivna arbetsförtjänst som arbetstagaren haft under de högst fyra kalenderåren före den månad då invaliditeten inträdde, året då invaliditeten inträdde medräknat, och under vilka den årliga arbetsförtjänsten uppgått till minst 540 mark.

6 §

Vid tillämpning av 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension i enlighet med denna lag jämställas med pension som grundar sig på

lagen om pension för arbetstagare, och den arbetsförtjänst som berättigar till pension i enlighet med denna lag beaktas vid valet av den i nämnda stadganden förutsatta högsta pensionsgrundande lönen. Härvid bestäms denna arbetsförtjänst på basis av den högsta i denna lag angivna arbetsförtjänsten uträknad per kalenderår.

Har i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnt annat än av denna lag omfattat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan än av denna lag omfattad företagarverksamhet fortgått under sådant kalenderår, eller i nämnda moment angiven pension fortgått under minst tre på varandra följande sådana kalenderår, under vilket eller vilka arbetstagarens i denna lag angivna arbetsförtjänst har uppgått till minst det i 3 § 2 mom. stadgade markbeloppet, sammanräknas för bestämmande av samordningsgrunden de i denna lag angivna arbetsförtjänsterna med motsvarande i detta moment nämnd, enligt annan lag pensionsgrundande lön eller arbetsförtjänst eller pension på det sätt som stadgas i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare. Härvid används som i denna lag angiven arbetsförtjänst genomsnittet av arbetsförtjänsten per månad i arbete av detta slag under kalenderåren i fråga.

7 §

Arbetsgivare är skyldig att erlägga försäkringspremie, som uträknas på basis av de löner han har utbetalt för arbete som omfattas av denna lag, varvid den av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av pensionskassan årligen fastställda försäkringspremieprocenten skall tillämpas. Härvid bestäms den lön för vilken försäkringspremie skall erläggas enligt samma grunder som tillämpas vid förskottsinnehållning av skatt. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå för lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

Premieprocenterna skall fastställas så, att de med beaktande av den sannolika räntefoten och andra försäkringstekniska omständigheter kan antas ge en avkastning, som förslår för täckande av de framtida utgifter som förorsakas av anordnandet av pensionsskyddet under kalenderåret i fråga. Den del av premieinkomsten som behövs för utgifter som avses i 12 § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare kan dock indrivnas först då dessa utgifter förfaller till betalning.

De medel, som behövs för täckande av de framtida utgifter som anordnandet av det i 2 mom. angivna pensionskyddet medför, skall pensionskassan i enlighet med grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet fondera såsom premiereserv, vilken omfattar även de i 12 § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare nämnda utgifterna i den mån de inkomster som pensionskassan har och som inte skall användas för andra ändamål förslår till täckning av nämnda utgifter.

Vid tillämpning av 12 § lagen om pension för arbetstagare jämställs pensionskassan för utövande konstnärer i övrigt med de pensionsanstalter som bedriver verksamhet i enlighet med lagen om pension för arbetstagare.

8 §

Har arbetsgivare försummat att erlagga försäkringspremie i enlighet med denna lag och avhjälper han inte på anmodan sin försummelse inom en av pensionskassan föreskriven skälig tid, kan pensionskassan på basis av anskaffad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning förplikta arbetsgivaren att erlagga försäkringspremien förhöjd till högst dess dubbla belopp. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. Av pensionsanstalten fastställd försäkringspremie samt på den för dröjsmålstiden högst enligt en av social- och hälsovårdsministeriet fastställd ränteprocent beräknad årlig ränta får utsökas utan dom eller utslag på samma sätt som skatter och avgifter. Den av ministeriet fastställda ränteprocenten får vara högst 6 procentenheter högre än ränteprocenten för den grundränta som Finlands Bank för tiden uppbär hos penninginrättningarna på centralbankskredit. Förändring av grundräntan beaktas likväl först från ingången av kalenderåret efter ändringen.

Av pensionskassan fastställd försäkringspremie och försäkringspremie, från vars erläggande pensionskyddscentralen i enlighet med 15 a § lagen om pension för arbetstagare har befriat arbetsgivare, anses vid beräkningen av en pension i enlighet med denna lag såsom erlagd försäkringspremie. Även arbetsförtjänst, som uppburits i arbete som omfattas av denna lag och för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att erlagga försäkringspremie, skall vid uträknandet av pensionsbeloppet beaktas som om försäkringspremien hade erlagts, om intyg av skattemyndighe-

terna eller annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning över förtjänstens belopp företes.

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en med stöd av denna lag fastställd avgift, jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta, utsökas hos delägaren eller bolagsmannen så som i 1 mom. stadgas.

9 §

Pensionskassans tillgångar skall i första hand placeras hos de arbetsgivare, som har arbetstagare vilka omfattats av denna lag. Vid beslut om placeringarna skall de av arbetsgivaren erlagda försäkringspremierna beaktas.

Placeringarna skall göras med beaktande av deras säkerhet, realvärdets bevarande, avkastningen och pensionsanstaltens likviditet. Säkerheten för placering skall utgöra i 10 kap. 3 § 1 mom. 1—4 punkten lagen om försäkringsbolag (1062/79) nämnda eller till sin art och säkerhet därmed likställda värdepapper eller förbindeiser eller fast egendom som till sitt värde motsvarar placeringen, eller också placeringskreditförsäkring som beviljats av pensionskyddscentralen.

10 §

De i 3 § 2 mom., 4 § 2 mom. och 5 § 2 mom. fastställda markbeloppen justeras i enlighet med förändringar i den allmänna löne- och prisnivån på det sätt som stadgas i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

11 §

Om inte annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar vad som är stadgat i lagen om pension för arbetstagare.

12 §

Närmare stadganden om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom förordning.

13 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Som till pension berättigande tid beaktas inte tiden före denna lags ikraftträdande.

Rätt till invalidpension kan inte förvärvas på grundval av sådan invaliditet som har begynt innan denna lag träder i kraft.

Pensionskassan för utövande konstnärer kan grundas redan före denna lags ikraftträdande. Pensionskyddscentralen och pensionskassan, se-

dan den har grundats, skall före lagens ikraftträdande vidta de åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter.

De i 3 § 2 mom., 4 § 2 mom och 5 § 2 mom. stadgade markbeloppen motsvarar det löneindex, som fastställts för år 1966.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

Nr 663

Lag

om ändring av 8 § lagen om pension för arbetstagare

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare 8 § 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag av den 4 mars 1983 (235/83), som följer:

8 §

Är arbetstagare utan avbrott under en tid av minst sex månader samtidigt sysselsatt i två eller flera till nedan i 4 mom. nämnd grundpension berättigande arbets- eller tjänsteförhållanden eller företagarkerksamhet, sammanräknas motsvarande pensionsgrundande löner och arbetsinkomster vid fastställandet av samordningsgrunden. Har arbetstagare omedelbart före pensionsfallet på grund av tidigare pensionsfall fått grundpension eller annan därmed jämförlig, på arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension, och har han samtidigt under minst tre år stått i sådant arbets- eller tjänsteförhållande eller bedrivit sådan företagarkerksamhet som berättigar till grundpension enligt 4 mom., läggs vid bestäm-

mandet av samordningsgrunden till den pensionsgrundande lönen eller arbetsinkomsten i nämnda arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet 10/6 av den tidigare pensionen. Beträffande tillämpningen av detta moment på arbetsförhållanden som omfattas av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden eller lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85) eller på företagarkerksamhet som omfattas av den förstnämnda lagen, gäller likväl vad som stadgas i dessa lagar.

De grundpensioner som skall beaktas vid samordningen är följande på arbets- och tjänsteförhållande samt företagarkerksamhet grundade ålders- och invalidpensioner:

Regeringens proposition 39/85
Socialutsk. bet. 14/85
Stora ursk. bet. 80/85

1) pension i enlighet med de i denna lag fastställda minimivillkoren;

2) med stöd av lagen om pension för arbetstagarare i kortvariga arbetsförhållanden beviljad pension;

3) pension i enlighet med det i lagen om pension för kommunala tjänstemän och arbetstagarare (202/64) stadgade grundpensionsskyddet;

4) pension i enlighet med lagen om statens pensioner (280/66), beräknad på det sätt som är stadgat i 10 § 1 mom. i samma lag;

5) med stöd av pensionsstadgan för Finlands Bank beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

6) med stöd av pensionsstadgan för Postbanken beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

7) med stöd av pensionsreglementet eller pensionsstadgan för folkpensionsanstalten beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

8) med stöd av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) beviljad pension som motsvarar den i 4 punkten nämnda pensionen;

9) i enlighet med pensionsstadgan för ortodoxa kyrkosamfundet beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

10) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för lantbruksföretagare;

11) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för företagare;

12) pension enligt lagen om sjömanspensioner (72/56); och

13) pension enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

Nr 664

Lag

om ändring av 2 § lagen om statens pensioner

Given i Nådendal den 26. juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 19 april 1985 (326/85), som följer:

2 §

Denna lag gäller inte

anställning som begynt efter det förmånstagaren fyllt 65 år;

anställning under den tid, för vilken förmånstagaren på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet uppbär ålderspension enligt denna lag eller annan lag eller förordning, eller sådan invalidpension vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst;

anställning som beaktas för pension enligt lagen om sjömanspensioner (72/56) eller enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85); ej heller anställning i vilken förmånstagarens arbetsförtjänst i denna eller, om han samtidigt innehar två eller flera anställningar, i dessa sammanlagt i medeltal understiger 90 mark i månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Det i denna lag stadgade marktbeloppet motsvarar det löneindextal som fastställts för år 1966.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

Regeringens proposition 39/85
Socialutsk. bet. 14/85
Stora utsk. bet. 80/85